

الگوی راهبری تمدن‌سازی اسلامی، ایرانی

نویسنده:

دکتر علی نوری مطلق

www.ketab.ir

www.katibenovin.ir

سرشناسه	: نوری مطلق، علی، ۱۳۴۷
عنوان و نام پدیدآور	: الگوی راهبری تمدن‌سازی اسلامی، ایرانی / نویسنده علی نوری مطلق.
مشخصات نشر	: شیراز: کتیبه نوین، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۳۹۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۳۰۷-۰۱۴-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه:ص. ۳۵۹-۳۹۱.
موضوع	: تمدن اسلامی
موضوع	: Islamic civilization
موضوع	: تمدن ایرانی
موضوع	: Civilization, Iranian
موضوع	: ایران -- تمدن -- تاریخ
موضوع	: Iran -- Civilization -- History
رده بندی کنگره	: ۸۵ ۳۶ / DS
رده بندی دیویی	: ۹۰۹/۰۹۷۶۷۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۷۶۲۸۲

عنوان کتاب:	الگوی راهبری تمدن‌سازی اسلامی، ایرانی
نویسنده:	دکتر علی نوری مطلق
ناشر:	کتیبه نوین
نوبت چاپ:	اول ۱۴۰۰
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۳۰۷-۰۱۴-۳
شمارگان:	۱۰۰۰ جلد
سرویراستار و صفحه آرا:	علی داودی
چاپ و صحافی:	گاندی
قیمت:	۱۱۰۰۰ تومان

(تمامی حقوق برای نویسنده محفوظ می‌باشد.)

فرهنگ ایرانی دارای سابقهٔ کهن و درخشان است. از آنجا که غنا و عمق هر فرهنگی تا حد زیادی بسته به قدمت آن فرهنگ می‌باشد، فرهنگ ایرانی با سابقه‌ای طولانی و در مواجهه با تنگناهای گوناگون آبدیده شده و استحکام لازم را به دست آورده است. اطمینان ایرانی از زیربنای فرهنگی خود باعث شده که او از زمان تشکیل اولین امپراتوری جهان به دست خود تاکنون، از طرح فرهنگ‌های دیگر در کنار فرهنگ خود نهراسد. بدین ترتیب، فرهنگ ایرانی از تجربیات فرهنگی دیگران، استفاده کرده و به رشد و ترقی خود ادامه داده است.

ایرانیان در مواجهه با فرهنگ اسلامی نیز، به همین شیوه عمل نمودند. آن‌ها هنگامی که از اصول و ویژگی‌های انسان‌دوستانه و مرفعی فرهنگ اسلامی آگاهی پیدا کردند، آن را با آغوش باز پذیرفتند. با گرایش ایرانیان به فرهنگ اسلامی، بر روی ریشه و شجرهٔ طویه به عنوان محور فرهنگ اسلامی - درختی تنومند به وجود آمد که باعث شد فرهنگ و تمدن اسلامی در سراسر جهان گسترش یابد. بدون شک، گسترش فرهنگ اسلامی، مدیون استفاده از تجربیات طولانی ایرانیان با فرهنگ بود. بدین گونه عقل ایرانی در کنار شرع مقدس، در قرون اولیهٔ اسلامی حماسه آفرید و فرهنگ ایرانی که در این هنگام با فرهنگ اسلامی آمیخته بود، مبنایی استوار برای پیشرفت علوم در همهٔ رشته‌ها پدید آورد؛ اما متأسفانه بعدها نه تنها بر روی آن درخت تنومند چیزی فزوده نشد، بلکه در بسیاری از موارد رشد آن نیز متوقف شد. رکود فرهنگ ایرانیان در قرون بعد، دلایل متعددی داشت که وجود حکام مستبد و فرهنگ‌ستیز از آن جمله است. از زمان ورود اعراب مسلمان تاکنون، فرهنگ اسلامی در ایران با فراز و نشیب‌های گوناگونی مواجه بوده است. هرچند سلسله‌های گوناگون همه شعار اسلام سر می‌دادند، در عمل، بیشتر آن‌ها نتوانستند یا نخواستند آن فرهنگ و تمدن درخشان اولیه را حفظ کنند و آن را استمرار بخشند. از طرفی، دست به دست شدن سریع قدرت، باعث می‌شد که دستاوردهای گذشته بر باد رود. حملهٔ مغول‌ها به ایران، از جمله

مواردی بود که ضربهٔ سنگینی به فرهنگ اسلامی ایرانی وارد کرد؛ اما به‌رغم این فراز و نشیب‌ها، گردهادهای خشونت و جهالت نتوانستند فرهنگ اسلامی را از ادامهٔ حیات بازدارند. این فرآیند تاکنون نیز ادامه داشته و می‌رود تا از امتزاج فرهنگ ایرانی و اسلامی تمدن نوین اسلامی، این بار بر اساس درخت طوبای ولایت مجدداً شکل گرفته، هدف از خلقت انسان را با حکومت جهانی آخرین امام معصوم عادل عالم، به ثمر و نتیجهٔ نهایی و راهبردی خود برساند.

با وجود اینکه برای جامعه اسلامی ایرانی، چشم‌انداز بلند عدل و صلح جهانی ترسیم شده است، اما نداشتن نقشه راه مدون و مشخص و نشناختن آسیب‌های موجود در مسیر معماری این فرهنگ و تمدن می‌تواند به انحطاط و یا انحراف آن از مسیر درست خود منجر شود. بالایی که بر سر آنچه به عنوان تمدن اسلامی در تاریخ خوانده‌ایم آمده است. بنابراین داشتن این الگوی تمدن‌سازی که ماهیت نقشه راه داشته و می‌تواند دست‌مایهٔ راهبری آن باشد ضرورت جدی و حیاتی دارد. از طرف دیگر نبودن الگویی منسجم، یکپارچه و فراگیر در میان مدت و بلندمدت امکان دارد منجر به ازهم‌گسیختگی امور شود، هرچند افراد زیادی برای برنامه‌ریزی اجزای آن تلاش‌ها کرده و زمان‌های زیادی مصروف داشته باشند؛ و هرچند با تمام اخلاص و توان در اجرای آن همت کنند. این کتاب به دنبال ارائه الگوی راهبری تمدن سازی اسلامی ایرانی است تا در این زمینه گامی اثربخش بردارد و با نگاهی نو زمینه را برای تحقیقات آتی بگشاید. انشاءالله.

صفحه	عنوان
۲۱	مقدمه
۲۷	اهداف
۲۸	مروری بر مطالعات پیشینی
۲۸	گروه اول: مطالعات مربوط به مباحث پیشرفت و توسعه الگوی اسلامی- ایرانی
۳۱	گروه دوم: مطالعات مربوط به هویت و تمدن اسلامی- ایرانی
۳۷	فصل اول: مفهوم‌شناسی
۳۹	مقدمه
۴۱	فرهنگ و مفاهیم آن
۴۱	معنای فرهنگ
۴۶	عناصر فرهنگ
۴۷	تمدن و مفاهیم آن
۴۷	تعریف تمدن
۵۰	مفهوم‌شناسی تمدن
۵۲	ویژگی‌شناسی تمدن
۵۳	نظام‌های اجتماعی تمدن
۵۳	ویژگی این جهانی تمدن
۵۳	هماهنگی و همسویی عناصر تمدنی
۵۴	هویت و پویایی تمدن
۵۴	رابطه فرهنگ با تمدن
۵۴	تفاوت‌های فرهنگ با تمدن

فصل دوم: تمدن اسلامی.....	۵۷
تمدن اسلامی.....	۵۹
امام خمینی.....	۶۰
نقش دولت‌ها و حکومت‌ها.....	۶۷
نقش ملت‌ها.....	۶۷
مقام معظم رهبری.....	۶۸
رویش‌ها و ریزش‌های انقلاب اسلامی، کرامت انسان.....	۷۱
مرجعیت علمی، شکستن مرزهای دانش.....	۷۲
شهید مطهری.....	۷۳
سید جمال‌الدین اسدآبادی.....	۷۸
فارابی.....	۸۱
جامعه فاضله.....	۸۲
اضداد جامعه فاضله.....	۸۴
ابن خلدون.....	۸۵
خواجه نصیرالدین طوسی.....	۸۸
فصل سوم: گستره تمدن اسلامی - ایرانی.....	۹۱
مقدمه.....	۹۳
هخامنشیان.....	۹۸
دلایل سقوط.....	۱۰۰
سبک و روش حکومت.....	۱۰۱
وضع اجتماعی و اقتصادی.....	۱۰۲
طبقات اجتماعی.....	۱۰۵
کشاورزی.....	۱۰۶

۱۰۷		نظام اداری
۱۰۹		نیروی نظامی
۱۰۹		تقسیمات سپاه
۱۰۹		گارد هخامنشیان
۱۱۰		هنر
۱۱۱		دادگستری و دیوان قضایی
۱۱۳		دانش و فناوری
۱۱۳		لوح‌های گلی تخت جمشید
۱۱۴		بستری برای تبادلات فرهنگی شرق و غرب
۱۱۵		اشکانیان
۱۱۸		ارتش
۱۱۸		بول رایج
۱۱۹		فرهنگ
۱۱۹		مذهب
۱۲۰		هنر و معماری
۱۲۱		دموکراسی
۱۲۲		ساسانیان
۱۲۶		فرهنگ سیاسی
۱۲۷		دولت
۱۲۸		آیین‌های درباری
۱۳۰		قدرت نظامی و سپاه
۱۳۱		روابط با دولت‌های همسایه
۱۳۳		جنگ با اکسوم
۱۳۴		روابط با چین

۱۳۵	روابط با هند
۱۳۶	شهرسازی
۱۳۶	طبقات
۱۳۹	زنان
۱۴۰	مجازات‌ها
۱۴۱	نمایش
۱۴۲	برده‌داری
۱۴۲	رویه حقوقی
۱۴۳	اقتصاد
۱۴۴	فرهنگ
۱۴۵	مذهب
۱۴۸	علم، هنر و ادبیات
۱۴۹	آموزش
۱۵۰	معماری
۱۵۱	نقاشی
۱۵۱	زبان‌ها
۱۵۱	میراث و اهمیت
۱۵۲	در اروپا
۱۵۲	در تاریخ یهودیت
۱۵۲	در هندوستان
۱۵۳	آلبویه
۱۵۵	روش حکومتی
۱۵۶	کارهای فرهنگی و عمرانی
۱۵۷	مذهب

۱۵۸	حرکت‌های فرهنگی و رشد شیعه در دوران آل بویه
۱۵۹	هنر
۱۵۹	صفویه
۱۷۰	روابط خارجی
۱۷۲	نظام اداری
۱۷۳	تسلیمات نظامی
۱۷۵	هنر
۱۷۶	معماری
۱۸۰	نگارگری
۱۸۲	هنرهای دستی و تزئینی
۱۸۳	منسوجات و فرش
۱۸۶	وضعیت ادبی
۱۸۷	جمع‌بندی
۱۸۹	فصل چهارم: ماهیت تمدن اسلامی ایرانی
۱۹۱	ویژگی‌های فرهنگ اسلامی
۱۹۷	عوامل شکل‌گیری و گسترش تمدن اسلام
۲۰۰	ویژگی‌های تمدن اسلامی
۲۰۵	علم و دانش در تمدن اسلامی
۲۰۵	پیدایش علوم اسلامی و دانش‌های مقدماتی آن‌ها
۲۰۵	رشد علوم عقلی توسط مسلمانان
۲۰۶	روش‌های مسلمانان در علوم عقلی
۲۰۶	فلسفه در اسلام
۲۰۸	ریاضیات در بین مسلمانان